



**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO  
MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS**

**DĖL MELIORACIJOS TECHNINIO REGLAMENTO MTR 1.10.03:2014 „POLDERIŲ  
TECHNINĖ PRIEŽIŪRA IR NAUDOJIMAS. PAGRINDINIAI REIKALAVIMAI“  
PATVIRTINIMO**

2014 m. rugpjūčio 4 d. Nr. 3D-452

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymo 7 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. spalio 21 d. nutarimo Nr. 1316 „Dėl normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų normavimo sričių paskirstymo tarp valstybės institucijų“ 18 punktu,

t v i r t i n u melioracijos techninį reglamentą MTR 1.10.03:2014 „Polderių techninė priežiūra ir naudojimas. Pagrindiniai reikalavimai“ (pridedama).

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos  
2014 m. liepos 2 d. raštu Nr. (18-1)D8-4950

## **MELIORACIJOS TECHNINIS REGLAMENTAS**

**MTR 1.10.03:2014**

### **POLDERIŲ TECHNINĖ PRIEŽIŪRA IR NAUDOJIMAS. PAGRINDINIAI REIKALAVIMAI**

#### **I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Melioracijos techninio reglamento MTR 1.10.03:2014 „Polderių techninė priežiūra ir naudojimas. Pagrindiniai reikalavimai“ (toliau – Reglamentas) tikslas – užtikrinti vandens lygių reguliavimą polderiuose, maksimaliai sumažinti potvynių pavojų ir žalą aplinkai.

2. Reglamentas nustato:

- 2.1. polderių techninės priežiūros ir eksploatavimo reikalavimų kriterijus;
- 2.2. techninės priežiūros dokumentų formas, jų pildymo ir saugojimo tvarką;
- 2.3. kvalifikacinius reikalavimus polderių techniniams prižiūrėtojams.

#### **II. NUORODOS**

3. Reglamentas parengtas atsižvelgiant į šiuos teisės aktus:

- 3.1. Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymas;
- 3.2. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas;
- 3.3. Lietuvos Respublikos vandens įstatymas;
- 3.4. statybos techninių reikalavimų reglamentas STR 2.01.01(4):2008 „Esminis statinio reikalavimas „Naudojimo sauga“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. D1-706 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.01.01(4):2008 „Esminis statinio reikalavimas „Naudojimo sauga“ patvirtinimo“;
- 3.5. statybos techninis reglamentas STR 2.02.06:2004 „Hidrotechnikos statiniai. Pagrindinės nuostatos“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. spalio 18 d. įsakymu Nr. D1-538 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.02.06:2004 „Hidrotechnikos statiniai. Pagrindinės nuostatos“ patvirtinimo“;

3.6. melioracijos techninis reglamentas MTR 2.02.01:2006 „Melioracijos statiniai. Pagrindiniai reikalavimai“, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. 3D-2 „Dėl melioracijos techninio reglamento MTR 2.02.01:2006 „Melioracijos statiniai. Pagrindiniai reikalavimai“ patvirtinimo“;

3.7. melioracijos techninis reglamentas MTR 1.12.01:2008 „Melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklės“, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. 3D-218 „Dėl melioracijos techninio reglamento MTR 1.12.01:2008 „Melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklės“ patvirtinimo“;

3.8. statybos techninis reglamentas STR 1.12.03:2006 „Hidrotechnikos statinių techninės priežiūros taisyklės“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. D1-606 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.12.03:2006 „Hidrotechnikos statinių techninės priežiūros taisyklės“ patvirtinimo“;

3.9. statybos techninis reglamentas STR 1.12.07:2004 „Statinių techninės priežiūros taisyklės, kvalifikaciniai reikalavimai statinių techniniams prižiūrėtojams, statinių techninės priežiūros dokumentų formos bei jų pildymo ir saugojimo tvarkos aprašas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. birželio 21 d. įsakymu Nr. D1-347 „Dėl statybos techninio reglamento STR 01.12.07:2004 „Statinių techninės priežiūros taisyklės, kvalifikaciniai reikalavimai statinių techniniams prižiūrėtojams, statinių techninės priežiūros dokumentų formos bei jų pildymo ir saugojimo tvarkos aprašas“ patvirtinimo“.

### III. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. Šiame reglamente vartojamos sąvokos:

4.1. **polderis** – nuo nuolatinio ar periodinio apsėmimo arba užtvینimo pylimais apsaugotas žemumos plotas, iš kurio vandens perteklius šalinamas siurbliais;

4.2. **polderio kanalas** – kanalas, kuriuo surenkamas vanduo iš polderių sausinimo sistemų ir nuleidžiamas prie siurblinės ar šliuzo;

4.3. **polderio siurblinė** (toliau – siurblinė) – įrenginių ir statinių kompleksas vandeniui iš polderio išsiurbti ir išleisti į nuleidžiamąjį kanalą, sujungtą su vandens telkiniu;

4.4. **polderio pylimas** (toliau – pylimas) – apsauginis atitveriamasis iš grunto supiltas ir sutvirtintas dažniausiai trapecinio skerspjūvio inžinerinis statinys, skirtas atitvertam slėnio plotui apsaugoti nuo užtvinimo;

4.5. **sausinimo norma** – gruntinio vandens lygio pažeminimo aukštis, skaičiuojamas nuo sausinamos teritorijos paviršiaus projekcinio aukščio;

4.6. **vandens siurbimo kamera** – tarp prieškamerės ir siurblinės įrengta stačiakampė betoninė kamera, iš kurios vanduo tiesiogiai patenka į siurblius;

4.7. **vasarinis polderis** – nuo apšėmimo ar užtvėnimo tik augalų vegetacijos metu (nuo to meto poplūdių ir potvėnių) pylimais apsaugotas žemumos plotas, iš kurio vandens perteklius šalinamas siurbliais;

4.8. **vasarinio polderio pylimas** – polderio pylimas, saugantis vasarinį polderį nuo užtvėnimo per didžiuosius augalų vegetacijos laikotarpio potvėnius (paprastai 10 proc. tikimybės);

4.9. **žieminis polderis** – nuo užtvėnimo praktiškai visą laiką (pagal mažos tikimybės potvėnių aukščiausiuosius vandens lygius) žieminiais pylimais apsaugotas žemumos plotas, iš kurio vandens perteklius šalinamas siurbliais;

4.10. **žieminio polderio pylimas** – polderio pylimas, saugantis žieminį polderį nuo apšėmimo ar užtvėnimo per didžiuosius pavasario potvėnius (1 proc. ir mažesnės tikimybės);

4.11. **žuvų užtūra** – įtaisai ir konstrukcijos žuvims sulaikyti, kad jos nepatektų į siurblius.

5. Kitos reglamente vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, pateiktas Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos melioracijos įstatyme, melioracijos techniniuose reglamentuose.

#### IV. POLDERIŲ BENDRIEJI TECHNINIAI REIKALAVIMAI

6. Žieminiai polderiai (polderių pylimai ir vandens siurblynės) yra strateginės reikšmės objektai ir priskiriami CC2 ir CC3 apsaugos nuo patvenkimo ir apšėmimo pasekmių klasėms.

7. Kiekvienam polderiui turi būti parengtos polderio techninės priežiūros ir naudojimo taisyklės, suderintos su ūkine veikla ir saugomų teritorijų, ornitologijos, žuvivaisos reikalavimais.

8. Pylimo vidinio ir išorinio šlaito (ten kur galima) papėdėje ir prie polderio kanalo (toliau – kanalas) matuojant nuo kanalo viršutinės briaunos į abi puses turi būti 15 m pločio pylimo ar melioracijos griovio priežiūros juosta (toliau – juosta).

9. Pylimo vidinio šlaito papėdės ir kanalų juostų negalima užstatyti, jose neturi augti medžiai ir krūmai, jų negalima arti.

10. Juostose leidžiama šienauti, ganyti gyvulius nepažeidžiant pylimo sutvirtinimo. Už juostų būklę ir priežiūrą atsakingi žemės savininkai.

11. Pylime neturi gyventi bebrai ir ondatros.

12. Polderyje sausinimo norma turi atitikti žemės naudotojų poreikius ir suderintus aplinkosaugos reikalavimus:

12.1. pievose sezoninė sausinimo norma nuo charakteringos žemės paviršiaus vietos pavasarį – 0,4–0,5 m, vasarą – 0,2–0,4 m, rudenį – 0,4–0,6 m. Mažesnes sausinimo normas galima taikyti tik natūralioms pievoms;

12.2. žieminuose polderiuose sausinimo norma nustatoma pagal auginamas žemės ūkio kultūras ir turi būti 0,3–0,4 m.

13. Polderio vandens lygiai turi būti nustatomi pavasario, vasaros, rudens bei žiemos laikotarpiams:

13.1. žemasis vandens lygis ( $H$ ) apskaičiuojamas metrais pagal formulę:

$$H = H_{zp} - (H + h + Li + a),$$

$H_{zp}$  – būdingas polderiui žemės paviršiaus aukštis;

$H$  – sezoninė sausinimo norma, m;

$h$  – gruntinio vandens polderiuose ir grioviuose lygių skirtumas, m. Nustatomas matuojant. Orientaciniams skaičiavimams imamas 0,3 m;

$L$  – atstumas nuo siurblynės iki būdingo ploto, m. Apie 1000 ha ploto polderiuose tinkamas atstumas 1500–2000 m;

$i$  – vidutinis vandens paviršiaus nuolydis polderio kanale nuo siurblynės iki būdingo ploto. Nustatomas matuojant arba imamas polderio kanalo vidutinis išilginis dugno nuolydis. Polderio kanaluose nuolydis paprastai yra 0,0005–0,0001;

$a$  – pataisa, imama 0,1–0,2 m;

13.2. aukštasis vandens lygis ( $H_a$ ) apskaičiuojamas metrais pagal formulę:

$$H_a = H_{zp} - (H + h)$$

13.3. žieminiam polderyje aukštasis pavasario ir rudens vandens lygis nustatomas pagal formulę:

$$H_a = H_{zp} - h_z \text{ m,}$$

$h_z$  – vidutinis drenažo žiočių gylis, m.

## V. POLDERIO TECHNINĖ PRIEŽIŪRA

14. Techninę priežiūrą sudaro:

14.1. techninės būklės įvertinimas;

14.2. privalomieji priežiūros darbai.

15. Techninę priežiūrą vykdo polderių naudotojai.

16. Vykdantieji polderių techninę priežiūrą privalo turėti ne mažesnę kaip aukštąjį (neuniversitetinį) inžinerinį (techninį) išsilavinimą (jeigu teisės aktuose nenustatyta kitaip) ir techninės veiklos vadovo atestatą (jeigu tai numatyta kituose teisės aktuose).

17. Jeigu techninis prižiūrėtojas yra juridinis asmuo, jis turi paskirti atsakingą asmenį, kurio kvalifikacija turi būti ne žemesnė, negu nustatyta šio reglamento 18 punkte.

18. Polderio statinių techninė būklė turi būti vertinama atliekant nuolatinės, sezoninės ir neeilinės apžiūras:

18.1. nuolatinės apžiūros atliekamos pagal metų pradžioje sudarytus polderių techninių apžiūrų planus (grafikus). Per metus privaloma apžiūrėti savivaldybės teritorijoje esančius

polderius. Vizualiai vertinami antžeminiai melioracijos įrenginiai, drenažo žiotys, statinių pagrindinės konstrukcijos, numatomos priemonės defektams, avarijoms ar griūties pavojams pašalinti. Rezultatai užrašomi niveliacijos ir kituose techninių duomenų žurnaluose ir statinio techninės priežiūros žurnale [6.9];

18.2. sezoninė apžiūra turi būti atliekama po potvynio per 10 dienų ir tikrinamos nuolatinės apžiūros metu nustatytų defektų, pažeidimų, deformacijų vietos, kuriose nebuvo įvykdytas remontas ar rekonstrukcija. Surašomi apžiūrų aktai [6.7], [6.8];

18.3. neeilinės apžiūros turi būti atliekamos po stichinių potvynių ar kitų nenumatytų veiksnių šalinant avarijų padarinius ir gavus pranešimus apie polderio gedimus.

## VI. PYLIMO TECHNINĖS BŪKLĖS VERTINIMAS IR PRIEŽIŪRA

19. Pylimo techninės būklės vertinimo kriterijai pateikiami Reglamento 1 priede. Atsižvelgiant į šiuos kriterijus turi būti nustatoma pylimo techninė būklė:

19.1. gera ir vidutinė būklė (0–2,0 ir 2,1–4,0 balai) – atitinka normų reikalavimus, esantys nukrypimai neturi įtakos patikimumui, būklei pagerinti specialios priemonės nereikalingos;

19.2. patenkinama būklė (4,1–6,0 balai) – defektai įrodo deformacijos pradžią;

19.3. bloga būklė (6,1–8,0 balai) – defektai neužtikrina patikimumo;

19.4. labai bloga būklė (8,1–10) – defektai, dėl kurių galima griūti.

20. Jeigu nors vienas elementas įvertintas 8,1–10,0 balų, pylimo būklė tokiu balu ir turi būti įvertinama. Kai labai blogos būklės elementų nėra, bendras būklės balas nustatomas pagal formulę:

$$B_u = \frac{B_1 + B_2 + \dots + B_n}{n};$$

čia:  $B_1, B_2, \dots, B_n$  – atskirų hidrotechnikos statinio elementų vertinimo balai;

$n$  – vertinamų hidrotechnikos statinio elementų skaičius.

Pagal formulę apskaičiuotas hidrotechnikos statinio techninės būklės balas ( $B_u$ ) apvalinamas vienos dešimtosios tikslumu.

21. Pylimo, kuriame vyraujantis yra mineralinis gruntas, suslūgimas turi būti nustatomas atliekant niveliaciją kas 2 metai, o jeigu gruntas yra durpinis – kas 1 metai.

22. Pasibaigus pavasario potvyniui:

22.1. turi būti surenkamos ir utilizuojamos sąnašos ir šiukšlės;

22.2. atliekant kapitalinį remontą ar rekonstravimą, pylimo papėdė atitraukiama nuo vandens telkinio kranto ne mažiau kaip 10 m esant mineraliniam gruntui ir 15 m esant durpiniam gruntui;

22.3. neilguose 10–20 m baruose, esant mažesniems atstumams, pylimo šlaite turi būti supilamos 1,0–1,5 m aukščio ir 2–3 m pločio bermos;

22.4. rekonstruojant nuolat vandens gyvūnų ardomas pylimų vietas (1 priedas, 2.2, 2.3 p.), grunte turi būti įrengiamos apsauginės vertikalios užtvartos išilgai pylimo papėdės. Užtvartos apačia turi būti 0,5 m žemiau minimalaus vandens lygio telkinyje;

22.5. žieminiai ir vasariniai pylimai turi būti šienaujami 2 kartus per metus iki liepos 1 d. ir iki rugsėjo 15 d.

## **VII. POLDERIŲ KANALŲ IR MELIORACIJOS SISTEMOS TECHNINĖS BŪKLĖS VERTINIMAS IR PRIEŽIŪRA**

23. Polderių melioracijos sistemos (toliau – sistema) techninė būklė turi atitikti Reglamento 2 priede nustatytus kriterijus.

24. Melioracijos sistemos apžiūros aktai turi būti surašomi vadovaujantis Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių ir melioracijos sistemų naudojimo, būklės vertinimo ir melioracijos darbų finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. 3D-211 „Dėl Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių ir melioracijos sistemų naudojimo, būklės vertinimo, melioracijos darbų finansavimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimais.

25. Pylimų elementų techninė būklė turi atitikti Reglamento 1 priede nustatytus kriterijus.

26. Polderių sistemos įrenginių techninė būklė turi atitikti Reglamento 2 priede nustatytus kriterijus.

27. Kanalų valymo darbai turi būti derinami su Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotomis institucijomis.

28. Kanalų šlaitai ir bermos turi būti nušienaujami iki rugpjūčio 1 d.

29. Lapkričio mėnesį turi būti atidaromi šliuzų reguliatorių skydai, išardomi skydų pakėlimo mechanizmai.

## **VIII. SIURBLINĖS TECHNINĖ PRIEŽIŪRA**

30. Siurblinės hidromechaniniai, elektrotechnikos ir kiti įrenginiai turi būti prižiūrimi ir naudojami pagal gamintojų pateikiamas instrukcijas ir nurodymus, darbo, gaisrinės saugos taisykles, aplinkos apsaugos reikalavimus, konstrukcijų techninės priežiūros ir teisingo naudojimo tvarką nustatantį reglamentą [6.9]. Privaloma įvertinti:

30.1. bazinių ir darbo reperių, ženklų pjezometrų, gruntinio vandens režimo stebėjimo gręžinių būklę;

30.2. remonto ir eksploatacinių uždorių stiprumo reikalavimus;

30.3. apsaugos nuo žaibo sistemas ir įžeminimo įrenginius.

31. Vandens lygiams stebėti:

31.1. viršutiniame ir apatiniame bjefuose turi būti įrengiamos matuoklės. Žemutinio bjefo matuoklėje charakteringų lygių intervalas nudažomas išskirtine spalva;

31.2. polderio ploto viduryje, 200–500 m nuo siurblinės, tarp drenažo turi būti įrengiamas kontrolinis gruntinio vandens lygio stebėjimo šulinys. Jo altitudė turi būti artima polderio būdingai žemės paviršiaus altitudėi.

32. Automatizuotose siurblinėse turi būti įrengti siurblių darbo apskaitos prietaisai. Jų rodmenys, taip pat elektros sąnaudos užrašomi kas 5–7 paros.

33. Neautomatizuotose siurblinėse siurblių darbo laikas ir elektros energijos sunaudojimas turi būti užrašomas darbo dienos (pamainos) pabaigoje.

34. Stebėjimų ir matavimų duomenys ir tikrinimo rezultatai turi būti surašomi į nustatytos formos žurnalą.

35. Siurblinės patalpoje turi būti siurblinės planas, statinio techninis pasas, nuolatinių, sezoninių, neeilinių apžiūrų aktai, gaisrinės saugos ir darbo saugos taisyklės; pagrindinės technologinės ir valdymo schemas; būdingų vandens lygių lentelė, techninės priežiūros žurnalas ir gedimų registravimo dokumentai [6.9].

36. Siurblinės pastato techninei būklei nustatyti tyrinėjimai turi būti atliekami vadovaujantis statybos techniniais reglamentais.

37. Vasarinio polderio siurblinė žiemai turi būti parengiama iki kiekvienų metų gruodžio 1 dienos.

## **IX. SIURBLINĖS DARBO REŽIMAS**

38. Žeminio polderio siurblinė turi užtikrinti polderio projekte numatytų vandens lygių palaikymą.

39. Vasariniuose polderiuose uždoriai turi būti atidaromi prieš potvynį, slūgstant potvyniui vanduo savitaka išleidžiamas pro automatinius dvivėrius vartus arba pakeliant plokščius uždorius, ir uždaromi, kai baigiantis potvyniui vandens lygiai bjefuose susilygina.

40. Vasariniuose polderiuose, esant užliejimo trukmei didesnei kaip 10 parų ir vidutinei dekadros oro temperatūrai 5–10 °C, kad nesusipūtų žolė, reikia pradėti vandens lygio pažeminimą nelaukiant, kol vanduo savitaka pažemės iki pievų paviršiaus žemiausios vietos būdingos altitudės. Vandens lygis žeminamas tol, kol bus užtikrinta minimali pievų nusausinimo norma, – 30 cm nuo žemės paviršiaus pavasarį ir 50 cm rudenį. Nemuno žemupio vasariniuose polderiuose vandens lygio pažeminimo pradžios terminas derinamas su regiono aplinkos apsaugos departamentu.



41. Polderio reguliavimo rezervuaras (toliau – rezervuaras) privalo užtikrinti tūrį, kad siurblių veikimo ciklo trukmė nebūtų trumpesnė kaip 0,3–0,5 valandos ir būtų įvykdytos siurblių pakartotinio įjungimo dažnumo sąlygos, nurodytos siurblių naudojimo instrukcijoje.

42. Rezervuaro pradžioje vandens sluoksnio gylis žemiau naudingojo tūrio turi būti ne mažesnis kaip 1 m, kad būtų užtikrintos optimalios sąlygos žuvims.

## **X. ŽUVŲ APSAUGA POLDERIUOSE**

43. Siurblinėse su sraigtiniais siurbliais žuvų apsaugai priemonės netaikomos. Siurblinėse esant kitokio tipo siurbliams, privaloma statyti pertveriamuosius kaproninius arba metalinius tinklus.

44. Žuvų apsaugai turi būti statomos tinklinės užtūros 15–20 m atstumu nuo vandens siurbimo kamerų įrengiant du lygiagrečiai statomus tinklus su 4–6 mm dydžio akutėmis.

45. Vasarinių polderių siurblinės gali pradėti darbą pavasarį tik vandeniui nuslūgus iki pievų paviršiaus ir pasibaigus savaiminiam ištekėjimui, kai šliuzo vartai užsidaro arba uždaromi uždoriai.

46. Pavasario potvynio vandeniui sutekėjus į kanalus ir prasidėjus žuvų migracijai siurblinių kryptimi, gali dirbti tik siurblinės su sraigtiniais siurbliais.

47. Polderio kanale po pavasario potvynio prie siurblinės susikaupusios žuvys išgaudomos regiono aplinkos apsaugos departamento nustatyta tvarka.

48. Vandens lygį pažeminti žuvų neršto metu galima ne daugiau kaip 10 cm per parą.

49. Vasarą vandens lygį galima pažeminti tiek, kad kanalų žemupiuose gylis būtų ne mažesnis kaip 1,0 m.

## **XI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

50. Asmenys, pažeidę šio reglamento reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

---

**POLDERIŲ PYLIMŲ ELEMENTŲ TECHNINĖS BŪKLĖS ĮVERTINIMO KRITERIJAI**

<b>Eil. Nr.</b>	<b>Elementų techninės būklės aprašymas</b>	<b>Techninė būklė</b>
<b>1. Pylimo ketera</b>		
1.1.	Pažeista iki 50 proc. keteros ploto, išplovų ir įdubų (suslūgimas išilgai pylimo), siekiančių iki 5 proc. (20 cm) pylimo aukščio, auga vienas kitas krūmas ar medis.	Patenkinama
1.2.	Pažeista daugiau kaip 50 proc. keteros ploto, išilgai pylimo ašies yra 5–10 proc. (30 cm) pylimo aukščio įlinkių (išplovų ir įdubų), į šlaitų pusę pažeistas skersinis nuolydis, formuojasi iki 5 cm pločio plyšiai, auga krūmų ar medžių guotai.	Bloga
1.3.	Išilgai yra pylimo aukščio įlinkių (išplovų ir įdubų), didesnių kaip 10 proc. (50 cm) pylimo aukščio, atsiradusių plyšių, didesnių kaip 5 cm pločio.	Labai bloga
<b>2. Šlaitai</b>		
2.1.	Betoninių plokščių siūlės sutrūkinėjusios, matyti nedidelių smėlio išplovų iš po plokščių ar akmenų sutvirtinimų. Šlaitai nešienaujami, iki 30 proc. žolyno ploto yra nuplikę. Pylime yra iki 5 bebrų urvų, jų įgriuvų ar natūralių išplovų 100 m bare (iki 20 cm gylio).	Patenkinama
2.2.	Šlaitai apleisti, išplovos iš plokščių siūlių, iki 10 proc. plokščių ar akmenų sutvirtinimo paviršiaus įgriuvę. Ant šlaitų auga krūmų ar medžių guotai. Daugiau kaip 30 proc. žolyno ploto nuplikę, 5–10 bebrų urvų, jų įgriuvų ar natūralių išplovų 100 m bare (daugiau 20 cm gylio).	Bloga
2.3.	Plokščių ar akmenų tvirtinimo deformacijos 50 proc. plote, grunto nuošliauzos, filtracinio vandens išsiveržimo požymiai. Daugiau kaip 10 bebrų urvų, jų įgriuvų ar natūralių išplovų 100 m bare. Įgriovos siekia daugiau kaip 1/3 keteros pločio, yra urvų, išraustų kiaurai pylimo.	Labai bloga
<b>3. Papėdė ir jos drenažas</b>		
3.1.	Drenažo vamzdyje nuosėdos užima iki 50 proc. skersmens, drenažo žiotyse matyti augalų šaknų, filtracinis debitas mažas. Matyti papėdės įmirkimo požymių.	Patenkinama
3.2.	Vamzdyje daugiau kaip 50 proc. nuosėdų, drenažo linijoje ir šlaite matyti sėdimo deformacijos, aukščiau šlaite formuojasi nuošliauzos, papėdėje susidarę įmirkę plotai, auga viksvos, švyčiai, drenažinio griovio šlaitai apgriuvę.	Bloga
3.3.	Drenažas veikia prastai arba visai neveikia, drenažo įrengimo vietose įgriuvusios duobės, aukščiau drenažo šlaitas nuslinkęs, įmirkusiame šlaite pastebimi šaltiniai. Pašlaitė užpelkėjusi, papėdė įmirkusi ir deformuota.	Labai bloga
<b>4. Perteklinio vandens ištekėjimo pralaidos (automatiniai vartai), vandens įleidimo šliuzai</b>		
4.1.	Betono paviršiuje yra įtrūkimų iki 5 mm, bet armatūros nesimato, sėdimo ar pakrypimo požymių nėra. Uždorio apkalo, tvirtinimo detalių ir kėlimo mechanizmo paviršiuje yra rūdijimo žymių (iki 5 proc. ploto), pro siūlės sunkiasi kelių mm vandens srovelės.	Patenkinama
4.2.	Betono paviršiuje įtrūkimai iki 40 mm, keliose vietose per sienas sunkiasi vandeniu, metalinės konstrukcijos aprūdijusios (iki 20 proc.	Bloga

	bendro paviršiaus ploto), pastebima apkalo išlinkių tarp tvirtinimo elementų, per nesandarias siūles trykšta vandens čiurkšlės. Kėlimo mechanizmai seniai netikrinti, aprūdiję, nedažyti.	
4.3.	Ištisinės čiurkšlės per sienutes, matyti armatūra. Metaliniai paviršiai aprūdiję daugiau kaip 20 proc. ploto. Suvirinimo siūlės pažeistos, pro sandarinimo elementus prateka vanduo. Kėlimo mechanizmai sunkiai veikia, stringa, jų detalės sudilusios.	Labai bloga

Melioracijos techninio reglamento MTR  
1.10.03:2014 „Polderių techninė priežiūra  
ir naudojimas. Pagrindiniai reikalavimai“  
2 priedas

## POLDERIŲ MELIORACIJOS SISTEMOS TECHNINĖS BŪKLĖS ĮVERTINIMO KRITERIJAI

Eil. Nr.	Elementų techninės būklės aprašymas	Techninė būklė
<b>1. Drenažas</b>		
1.1.	Drenažas veikia patenkinamai. Drenoje nuosėdos siekia iki 50 proc. skersmens. Šuliniai ir nuosėdų nusėdintuvai (jei tokių yra) iki vamzdžių užpildyti grunto ar geležies junginių nuosėdų. Ant drenažo linijos gruntinio vandens slėgio gradientas mažesnis kaip 0,5 m. Žiočių konstrukcija deformuota.	Patenkinama
1.2.	Drenažas veikia prastai ( $Q < 0,1 - 0,2$ l/s·ha). Nuosėdos užpildo daugiau kaip 50 proc. vamzdžių skersmens. Prie žiočių nusėdęs išplautas gruntas. Drenažo linijos deformuotos. Vandens nuleistuvų konstrukcijos deformuotos. Slėgio gradientas virš vamzdžio daugiau kaip 0,5 m. Žiotys atitrūkusios nuo drenažo vamzdžio, plaunamas griovio šlaitas.	Bloga
1.3.	Drenažas veikia prastai, arba visai neveikia ( $Q = 0 - 0,1$ l/s·ha). Žiotys suirusios arba jos visiškai užneštos. Vandens nuleistuvai (jei tokių yra) prinešti grunto. Drenažo rinktuvų trasose - grunto įsiurbimo duobės. Gruntinis vanduo slėnesnėse vietose išsilieja žemės paviršiuje. Sausinamame plote auga pelkinių augalų.	Labai bloga
<b>2. Kanalai</b>		
2.1.	Dugno nuosėdų sluoksnis siekia apie 20 cm virš projektinės altitudės. Nuosėdos ir žemaūgė dugno augmenija tvenkia vandens tėkmę. Ant šlaito kranto auga pavienių krūmų.	Patenkinama
2.2.	Nuosėdos ir aukštaūgės žolinės augalijos salelės tvenkia vandens tėkmę. Šlaite ir apsauginėse juostose išplovos siekia 10 cm gylio. Ant šlaito kranto auga krūmų guotai.	Bloga
2.3.	Griovys užaugęs aukštaūgėmis žolėmis. Šlaitai išvogoti išplovų, jų kraštai apaugę krūmais. Vaga tvenkiama sukritusių augalų liekanų. Vandens tėkmė silpna arba jos visai nėra.	Labai bloga
<b>3. Reguliavimo rezervuaras</b>		
3.1.	Šlaitų išplovos ir grunto nuoslankos ne gilesnės kaip 10 cm. Žolinė augalija tarpuose tarp pasislinkusių šlaito tvirtinimo elementų. Pradedanti formotis paviršinė vandens augalija. Pakrantėse siauros aukštaūgių žolių juostos.	Patenkinama
3.2.	Nuslinkę šlaitai. Plyšiai pasislinkusiose gelžbetoninėse plokštėse. Dugnas pakilęs iki 0,5 m aukščiau, negu turėtų būti pagal projektą. Vandens paviršiuje vandens augalų dangos salos. Apsauginė juosta ir krantas apaugę aukštaūgėmis žolėmis (švendrai, meldai ir kt.). Nuolat tvenkiamos drenažo žiotys.	Bloga
3.3.	Išplauti ir nuslinkę šlaitai. Sutrūkusios ir iškraipytos gelžbetoninės plokštės. Dugnas pakilęs daugiau kaip 0,5 m aukščiau, negu turėtų būti pagal projektą. Vandens paviršių ir daugiau kaip pusę skerspjūvio rezervuaro dengia vandens augalai. Pakrantės zona apaugusi aukštaūgėmis žolėmis ir krūmų guotais.	Labai bloga
<b>4. Vandens pralaidos</b>		

4.1.	Paviršiniai plyšiai gelžbetonio elementuose. Nešmenys ar pašaliniai daiktai sumažina vamzdžio skerspjūvį mažiau kaip 20 proc. skerspjūvio.	Patenkinama
4.2.	Antgalių konstrukcijos deformuotos. Apirę betoniniai elementai. Pralaidos vamzdžiai išsikraipę ir sėdę vienas kito atžvilgiu. Vamzdis užneštas nešmenimis 30–70 proc. vamzdžio skerspjūvio. Gruntas įsiurbtas per didesnius kaip 2 cm sandūrų tarpus.	Bloga
4.3	Paplauti ir deformuoti antgalių elementai, tarp jų želia augalai. Pralaidos vamzdis daugiau kaip 70 proc. užneštas nešmenimis. Dėl kelio dangoje įsiurbto grunto susidariusios gilesnės kaip 0,2 m įdubos.	Labai bloga
<b>5. Reguliavimo šliuzai</b>		
5.1.	Betono paviršiuje yra įtrūkimų iki 5 mm, metalo konstrukcijų rūdijimo žymų iki 20 proc. paviršiaus. Pažeista antikorozinė danga. Yra pratekėjimo ir filtracijos požymių.	Patenkinama
5.2.	Betono paviršiuje yra įtrūkimų iki 40 mm, rūdijimo žymių iki 40 proc. paviršiaus. Per siūles trykšta vandens čiurkšlės. Kėlimo mechanizmas surūdijęs, sunkiai pasukamas.	Bloga
5.3	Gelžbetonio konstrukcijos išsikraipiusios. Pro pažeistas vietas matosi armatūra. Matosi vandens pratakų per uždorius ir sienutes. Sudilusios judančios detalės. Pakėlimo mechanizmas deformuotas, stringa arba visiškai neveikia.	Labai bloga

**DETALŪS METADUOMENYS**

<b>Dokumento sudarytojas (-ai)</b>	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija 188675190, Gedimino pr. 19, 01103 Vilniaus m.
<b>Dokumento pavadinimas (antraštė)</b>	Dėl melioracijos techninio reglamento MTR 1.10.03:2014 „Polderių techninė priežiūra ir naudojimas. pagrindiniai reikalavimai“ patvirtinimo
<b>Dokumento registracijos data ir numeris</b>	2014-08-04 Nr. 3D-452
<b>Dokumento registracijos data ir numeris</b>	2014-08-05 Nr. 2014-10900
<b>Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris</b>	2014-08-05 Nr. 10205
<b>Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo</b>	ADOC-V1.0
<b>Parašo paskirtis</b>	Vizavimas
<b>Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos</b>	ANDRIUS BURLĖGA, TAR duomenų teikėjas
<b>Sertifikatas išduotas</b>	ANDRIUS BURLĖGA, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija LT
<b>Parašo sukūrimo data ir laikas</b>	2014-08-05 14:52:50
<b>Parašo formatas</b>	XAdES-EPES
<b>Laiko žymoje nurodytas laikas</b>	-
<b>Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją</b>	Nacionalinis sertifikavimo centras (IssuingCA-A), Gyventojų registro tarnyba prie LR VRM - i.k. 188756767 LT
<b>Sertifikato galiojimo laikas</b>	2013-05-06 - 2016-05-05
<b>Parašo paskirtis</b>	Pasirašymas
<b>Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos</b>	Virginija Baltraitienė, TAR duomenų teikėjas
<b>Sertifikatas išduotas</b>	VIRGINIJA BALTRAITIENĖ, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija LT
<b>Parašo sukūrimo data ir laikas</b>	2014-08-05 15:22:27
<b>Parašo formatas</b>	XAdES-T
<b>Laiko žymoje nurodytas laikas</b>	2014-08-05 15:22:32
<b>Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją</b>	Nacionalinis sertifikavimo centras (IssuingCA-B), Gyventojų registro tarnyba prie LR VRM - i.k. 188756767 LT
<b>Sertifikato galiojimo laikas</b>	2014-07-17 - 2017-07-16
<b>Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti</b>	"Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "SSC GDL NH CA, Skaitmeninio sertifikavimo centras LT" išduotą sertifikatą "TEISĖS AKTŲ REGISTRAS, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija LT", sertifikatas galioja nuo 2013-12-31 iki 2014-12-31 "Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "SSC GDL NH CA, Skaitmeninio sertifikavimo centras LT" išduotą sertifikatą "TEISĖS AKTŲ REGISTRAS, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija LT", sertifikatas galioja nuo 2013-12-31 iki 2014-12-31
<b>Pagrindinio dokumento priedų skaičius</b>	1
<b>Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius</b>	-
<b>Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas</b>	Teisės aktų registras, versija 1.1.11
<b>Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)</b>	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2014-08-06)
<b>Paieškos nuoroda</b>	<a href="https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=ee2fc7201ce311e4988dd8c7447f8ac5">https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=ee2fc7201ce311e4988dd8c7447f8ac5</a>
<b>Papildomi metaduomenys</b>	Nuorašą suformavo 2014-08-06 00:04:14 TAIS